

Za 16 rokov prišiel TANAP o tretinu lesov, upozorňujú vedci

- CZ24 News | 11. září 2021

SLOVENSKO: Situácia so stratou lesov na území národných parkov je kritická. Na dnešnej tlačovej konferencii to uviedol koordinátor kampane Oslobodíme národné parky z iniciatívy My sme les Marek Kuchta. Medzi rokmi 2000 až 2016 sa v národných parkoch vyťažil dvojnásobný počet stromov oproti zvyšku územia Slovenska. Iba v Tatranskom národnom parku tak zmizlo v priebehu 16 rokov 30 percent plochy lesov. Iniciatíva My sme les spolu so Slovenskou akadémiou vied (SAV) a Prírodovedeckou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave preto podporujú reformu národných parkov, o ktorej bude na októbrovej schôdzi rokovať Národná rada SR.

Účastníci tlačovej konferencie uviedli, že vlastníctvo pozemkov v národných parkoch štátom a ich spravovanie rezortom životného prostredia je v iných európskych krajinách, ktorých národné parky spĺňajú kritéria Medzinárodnej únie na ochranu prírody a prírodných zdrojov (IUCN), bežné. Člen predsedníctva SAV Pavol Siman uviedol, že Slovensko je z hľadiska geologickej stavby, rozmanitosti rastlín a živočíchov a vodného bohatstva jedinečnou krajinou. V prípade, ak si však nebude štát chrániť prírodné bohatstvo a bude pokračovať v nastolenom trende odlesňovania, môže vážne ohroziť svoju biodiverzitu aj množstvo zásob pitnej vody, ktoré aj v súvislosti s klimatickými zmenami môže výrazne poklesnúť.

„Les poskytuje širokú paletu ekosystémových služieb, ale ani zďaleka nejde iba o lesnú hmotu. Keď si toto začneme uvedomovať, les bude na jednej strane chránený a na druhej bude poskytovať aj množstvo potenciálu a služieb. Niektoré lesy sú primárne určené na ťažbu, niektoré sú veľmi vzácne a treba ich chrániť. Keď si toto uvedomíme, lesy budú aj využívané aj chránené tak, ako je tomu v normálnych európskych krajinách,“ povedal dekan PriF UK Peter Fedor.

Jozef Šibík z Botanického ústavu Centra biológie rastlín a biodiverzity SAV uviedol, že pri ekosystémových službách lesov je dôležité chápať, že nie je les ako les. Dôležité je napríklad chrániť staré lesy, v ktorých sa nachádzajú stromy s priemerom kmeňa nad 50 centimetrov. Najnovšie poznatky totiž ukázali, že takéto stromy tvoria iba tri percentá všetkých stromov, no sú schopné viazať 42 percent všetkého nadzemného uhlíka. Takýto úžitok má výrazný vplyv na spomaľovanie globálneho otepľovania. V národných parkoch by preto mal byť hlavným zdrojom príjmov mäkký turizmus. Príkladom môžu byť v tomto prípade napríklad Spojené štáty americké, ktoré v roku 2018 zarobili na mäkkom turizme v národných parkoch približne 40 miliárd amerických dolárov. Obmedzenie ťažby dreva v národných parkoch by preto vôbec nemuselo mať negatívne ekonomické dopady.

Podporu reformy národných parkov vyjadrili okrem uvedených inštitúcií aj Fakulta ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene a Prírodovedecká fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.